

Η ύφεση βαθαίνει, αλλά οι τιμές παραμένουν υψηλές στην Ελλάδα

Ισχυρή είναι η αντίσταση της ελληνικής αγοράς στην ύφεση, καθώς την ώρα που η οικονομία συρρικνώθηκε κατά 17,4% από το δεύτερο τρίμηνο του 2008 έως το δεύτερο τρίμηνο του 2012 και η κατανάλωση σχεδόν κατά 17,1%, στο ίδιο διάστημα το γενικό επίπεδο τιμών (πληθωρισμός) αυξήθηκε κατά 10% από τον Ιούλιο του 2008 στον φετινό Ιούλιο.

Η εξέλιξη αυτή προβληματίζει τόσο το οικονομικό επιτελείο όσο και την τρόικα, ενώ η μη προσαρμογή των τιμών στις σημερινές συνθήκες της οικονομίας έχει τις ρίζες κυρίως στα διαρθρωτικά προβλήματα της αγοράς και στην ελληνική νομοθεσία που θέτει μια σειρά εμποδίων στην ενίσχυση του ανταγωνισμού. Προβλήματα τα οποία έχει εντοπίσει η τρόικα και με ειδικά σημειώματα που έχει αποστείλει στα υπουργεία τα οποία επισημαίνει και προτείνει λύσεις για την αντιμετώπισή τους.

Το λογικό θα ήταν οι τιμές των προϊόντων να υποχωρούν ταυτόχρονα με την πτώση των μισθών, των συντάξεων και εν γένει του διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών, που έχει μειωθεί δραστικά κυρίως τα τελευταία δύο με τρία χρόνια. Από τα μέτρα λιτότητας που έχουν εφαρμοστεί στο διάστημα αυτό, εκτιμάται ότι οι απώλειες στο διαθέσιμο εισό-

δημα των νοικοκυριών ανέρχονται σε 20% με 50%. Υπάρχουν και περιπτώσεις, όμως, που η συνολική απόλεια ξεπερνάει και αυτό το ποσοστό.

Η συρρίκνωση αυτή έχει προέλθει είτε μέσω της επιβολής φόρων (έμμεσων και άμεσων) είτε μέσω της περικοπής των αποδοκών των εργαζομένων. Γεγονός το οποίο έχει «κτυπήσει» ευθέως

Σε ποιους τομείς εντοπίζει έλλειψη ανταγωνισμού η τρόικα και ποιες παρεμβάσεις προωθεί.

την κατανάλωση, σε μια οικονομία που η ανάπτυξη της στηρίχθηκε σε αυτόν τον τομέα.

Έτσι, προκαλεί αίσθηση το ότι την ώρα που η ιδιωτική κατανάλωση (δηλαδή μόνο των νοικοκυριών) υποχώρησε κατά 17,1% από το πρώτο τρίμηνο του 2008 (38,4 δισ. ευρώ) ως το πρώτο τρίμηνο του 2012 που υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία (31,8 δισ. ευρώ), ο γενικός δείκτης τιμών καταναλωτή αυξήθηκε κατά 10%.

Επιπλέον, το ΑΕΠ συνολικά μειώθηκε κατά 17,4% μέσα σε

πέντε χρόνια (μεταξύ δεύτερου τριμήνου 2008 και δεύτερου φετινού τριμήνου), εξαιτίας τόσο της πτώσης της κατανάλωσης όσο και των επενδύσεων. Μέσα σε αυτό το αρνητικό κλίμα πρέπει να συνυπολογιστεί και η εκτόξευση της ανεργίας, με τους ανέργους να ξεπερνούν πλέον το 1,1 εκατομμύριο.

Παρ' όλα αυτά οι τιμές αντιστέκονται, και σύμφωνα με τις εκθέσεις της τρόικας που έχουν αποσταλεί στις ελληνικές υπηρεσίες, αυτό συμβαίνει κυρίως λόγω των νομικών εμποδίων στην ελεύθερη διακίνηση υπηρεσιών και προϊόντων, καθώς και της ελεύθερης άσκησης των επαγγελματιών. Κάτι που εμποδίζει την τόνωση του ανταγωνισμού στην αγορά και κατ' επέκταση την πτώση των τιμών στα προϊόντα και τις υπηρεσίες.

Παρεμβάσεις

Στα άμεσες προτεραιότητες ζητήματα που πρέπει να γίνουν παρεμβάσεις, ώστε να αποκλιμακωθούν οι τιμές, συγκαταλέγονται οι τομείς της ενέργειας, των καυσίμων, των τροφίμων, της ιδιωτικής εκπαίδευσης, της αλλαγής του ωραρίου των καταστημάτων, καθώς και η πλήρης απελευθέρωση των επαγγελματιών που προβλέπονται από το πρώτο κί-

Την ώρα που η ιδιωτική κατανάλωση υποχώρησε κατά 17,1% το πρώτο τρίμηνο του 2012, ο γενικός δείκτης τιμών καταναλωτή αυξήθηκε κατά 10%.

λας Μνημόνιο, όπως των δικηγόρων, των λογιστών, των αρχιτεκτόνων, των μηχανικών κ.λπ.

Το εργατικό κόστος έχει πλέον συρρικνωθεί σημαντικά μετά τις παρεμβάσεις που έγιναν τον Φεβρουάριο σε κατώτατους μισθούς και εργασιακές σχέσεις. Πλέον, η κυβέρνηση θα πρέπει να επικεντρώσει την προσοχή της στην επίλυση διαρθρωτικών προβλημάτων για να μειωθούν οι τιμές.

Η έλλειψη ανταγωνισμού στην αγορά έχει δώσει το δικαίωμα στις επιχειρήσεις να μη συμπίπτουν τα κέρδη τους και να διατηρούν τις τιμές των προϊόντων που διαθέτουν στα ίδια επίπεδα ή ελαφρώς χαμηλότερα. Μάλιστα, η ελληνική νομοθεσία είναι τέτοια, που σε πάρα πολλές περιπτώσεις δεν επιτρέπει σε επιχει-

ρηματίες που το θέλουν να βρουν τρόπους για να μειώσουν το κόστος τους και τις τιμές. Για παράδειγμα, ένας πρακτιοϋχος μπορεί μεν να προμηθευτεί καύσιμα από το εξωτερικό (για να μειώσει το κόστος), αλλά θα πρέπει να έχει χώρο για να αποθηκεύσει ποσότητα τέτοια που να αρκεί για 60 ημέρες.

Στο πλαίσιο αυτό, η τρόικα έχει επισημάνει την ανάγκη για αλλαγές στην ελληνική νομοθεσία. Μάλιστα, έχει εντοπίσει για κάθε σημαντικό κλάδο της ελληνικής οικονομίας τα «παραθυράκια» των νόμων που δεν επιτρέπουν την ενίσχυση του ανταγωνισμού και προτείνει την κατάργησή τους για να λειτουργήσει η αγορά πιο ορθολογικά.

ΣΩΤΗΡΗΣ ΝΙΚΑΣ